

# Délvidék

Bácskai Napió  
Politikai napilap  
Felelős szerkesztő: Kónya Béja

MEGJELENIK  
mindennap délután vasár- és  
ünnepnap kivételével.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.  
Telefonszám 300.

## ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben házhoz hordva

egész évre — — — — 32—  
fél évre — — — — 16—  
negyed évre — — — — 8—

Vidékre postán küldve

egész évre — — — — 32—  
fél évre — — — — 16—  
negyed évre — — — — 8—

## Ujabb német támadás az Oise-Aisne csatornánál.

— Coucy-le Chateau erődje elesett. —

Német jelentés: A harcvezetésen sok helyütt étenk tüzériai küzdelem fejlődött ki. Az Oise déli partján Schnosier és Wichura tábornokok csapatai az ellenséget újból megtámadták. Az Oise és Folambray között az Ailetten túl az Oise-Aisne-csatornáig törték előre. Helyi harcokban elfoglalták a Gnyttól keletre elterülő szivósan védelmezett erdőt. Északról és keletről támadva megmászták a Coucy-le-Chateautól keletre emelkedő magaslatok meredek lejtőit és az ellenségnek erősen kiépített állásait rohammal elfoglalták. Quinoy és Ladri-court helységeket elfoglaltuk. Különösen elkeseredett küzdelem után ma reggel az erődyszerűen kiépített Coucy-le-Chateau is elesett.

Március havában az ellenség légihaderő vesztesége a nyugati harctéren 23 kötött léggömb és 340 repülőgép volt, melyek közül 158 vonalaink mögött, a többi pedig megállapíthatólag az ellenséges állásokon túl zuhant le. Mi a harcban 81 repülőgépet és 11 léggömböt veszítettünk.

A többi harctérről nincs ujság.

Ludendorf, első főszállásmester.

## Vezérkarunk mai jelentése.

A Judikariákban az olaszoknak egy rajtaütési kísérletét megghusítottuk.

A vezérkar főnöke.

## Postaforgalom Romániával és Oroszországgal.

B é c s, április 10. Ideérkezett jelentések szerint postaforgalmunk Oroszországgal május elején fog megindulni. Már Romániával is megegyeztünk a postaforgalom újból való felvétele tárgyában.

## A román békekötés érvényesítése.

B e r l i n, április 10. Hir szerint a jövő héten egybeülő birodalmi gyűlés a román békeszerződés ratifikálásával fog foglalkozni. Egyelőre nincs tervben, hogy a kancellár is fel fog szólalni, de nem tekinthető kizártnak, hogy az erre vonatkozó rendelkezések még megváltoznak.

## Bratianu és Jonescu Franciaországban.

B é c s, április 10. A svájci sajtóiroda jelentése szerint Bratianu és Take Jonescu a francia katonai misszióval elhagyták Jassyt és Franciaországba utaztak.

## Nagy tüntetés Poincaré és Clémenceau ellen.

B é c s, április 10. A legutóbbi napokban az Opera és Concorde-téren nagy tüntetések folytak le Poincaré és Clémenceau ellen. Párisi szociáldemokrata lapok értesülése szerint a kamara baloldali szocialista-pártja a béke kérdéséről határozati javaslatot készítik.

## A szociáldemokraták ámitól.

Aki a „Népszava“ cikkeit figyelemmel kíséri és a szociáldemokraták irányító vezéreit ismeri, az meggyőződhetik arról, hogy a „vezérek“ túlnyomó többsége politikai és gazdasági önértékből dolgozik, a munkásság révén igyekeznek hatalomra és önző céljaikért gyakran fölládoznak a munkásság érdekeit. Az elfogulatlan megfigyelő hamarosan észreveszi azt is, hogy a szociáldemokrácia titkon a nagytőkével paktál, annak érdekeit szolgálja, bár látszólag ellene küzd. Ime egy példa: a „Népszava“, a tőke zsarnoksága ellen küzdő proletárok lapja, egyik nemrég számban a Magyar Országos Központi Takarékpénztár zárszámadásáról hosszú tudósítást közölt; ugyanazon számban hosszú értesítést adott le arról, hogy a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. és az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt. érdekközösségbelépnek s ez a lépés közgazdaságunkra érdekbavágó fontossága. A Népszava erről az érdeklőzéstől úgy ír, mint egy bankokrata kapitalista ujság.

Hát te is fiam, Manó? Kérdezzük meglepődve. Mert mégis csak meglepő, hogy a kapitalizmus ellen dörgő Manók és Jakabok ily nyíltan barátkeznek a bankvilággal.

Mi már régóta tudjuk, hogy a kizsákmányelő tőke csak a munkásokat zsarolja ki, de a nagy osztalékok bizonyos részét a Népszava zsidó szerkesztésére és a demokrata vezérkar kapja. A nagytőkén éldegélnek nemcsak az Ullmann Adolfok, Krausz Simonok és Lánzi Leók, de velük együtt a Kufi Zsigmondok, Weltner Jakabok, Buchinger Manók is, sőt az egész „Népszava“. Mert e vezérek elvül vallják, hogy nincsen szaga; a munkás megkoplalhat, mert ha megelége-

dett, akkor nem szorul Manók vezérkarára. A fő az, hogy a kiszípolozott munkások fizessék a pártadót és járassák a „Népszavát“, ennek fejében vasárnaponként kikiabálhatják magukat a szakszervezetben, a pártkaszán majd osztózkodik a vezérkar.

Azt is tudjuk régóta, hogy a bérmozgalmak által kivívott előnyök is a szoc. demokrata vezérkar szemfényvesztései. Mikor a munkások bérét 50-100 százalékkal javították, ugyanakkor hallgatógon beleegyeztek abba, hogy az életszükségleti cikkek ára 300-2000 százalékkal emelkedjék. Így, mivel a szoc. demokrata vezérkar a merkantilizmussal komázik, a munkás most kétszeres bére mellett nyomorog. De hiszen ennek örül a szociáldemokrácia vezérkara; nekik elégedetlen munkásokra van szükség. Ahol a proletárság jólétre vergődik, ott a demokrata vezérek elvesztették a hadseregüket. Ezért irnak és szavalnak a vörös vezérek a keresztény szociálizmus ellen, mely a proletárok felemelését nem trükknek veszi, hanem érdekében komolyan dolgozik.

Ez az egyik főoka annak is, hogy a szoc. demokraták vezérei gyűlöletet szítanak a papság ellen, mely bátran rámutat a vörös vezérkar kétszínű és önző taktikájára. Tudja jól a vezérkar, hogy a papság a nép barátja; ettől a jóbaráttól akarja elidegeníteni a népet, hogy ne legyen senki, aki a munkásnépet a vörös szocialista jel-szavak ürességére, a vezérkar önző és ámitó üzelméire figyelmezteti.

A vörös vezérkar lázít a papság ellen azért is, mert ez figyelmezteti a népet, hogy a munkásság és proletárság megszervezése, szociális jólétre való vezetése nem követeli a keresztény hit megtagadását, az erkölcsi szabadelvűséget. Sőt aki a munkásság javát akarja, annak

gondoznia kell a nép lelki érdekeit.

Tudjuk jól, hogy pl. a szabadkőművesség féktelen papgyűlölete nemcsak vallásellenes gyűlöletből táplálkozik, hanem inkább a gazdasági tulsulyra törekvéssel kapcsolatos ama félelemmel, hogy a szabadkőműves tőkésék féktelen gazdagodási vágyát a papság népszervizáló munkája elensúlyozza fogja. A szabadkőművesség félti egyeduralmi helyzetét, melyet a közélet és közgazdaság terén magához ragadott. Ez a fő oka annak, hogy a vörös vezérkar a „Népszavá”-ban, a szabadkőművesek pedig a „Világ”-ban dörögnek a papság és a keresztény szociálizmus ellen. —jós.

### A szabadkai vízvezeték ügye.

Közismert dolog, hogy városunk nagyon sok oly dologgal van elmaradva, amelyek egy kultúr város főszükségleteit képezik.

Az ország harmadik városában még most sincs vízvezeték, amely tudvalevőleg különösen közegészségügyi szempontból végtelen fontos.

A legutóbbi közgyűlésen kemény kritika hangzott el a vízvezeték hiánya miatt és úgy látszik nem hatástalanul, mert tegnap Szabadkára érkezett Farkas Elemér miniszteri tanácsos, aki a vízvezeték ügyében megbeszéléseket folytatott dr. Biró Károly polgármesterrel, Váli Gyula tb. főmérnökkel és Strassburger Izidor mérnökkel.

A megbeszélésen néhány fontos kérdést intéztek el, azonban a vízvezeték tervezésének elkészítését még nem határozták el.

### Gyújtóbomba a Péter-utcában.

Furcsa látványban volt részük tegnap délelőtt a Péter-utcai járáskelőknek. Egy égő gyújtóbomba zuhant le az aszfaltra és ott hatalmas detonációval robbant szét. Szerencsére, hogy közelben egy víztorcsa volt és az égő szilánkok legnagyobb részét bele hullottak.

A szemtanúk azt állítják, hogy a háztetők felől jött nagy sebességgel égő állapotban. Hogy a bomba honnan eredt, nem tudni. Valószínűleg éretlen gyerskesziny volt, amiből kissé furcsa, hogy hogyan került gyarekkézbe a gyújtóbomba, amely, hogyha háztetőt ér nagy tüzet okozhatott volna.

Valódi amerikai  
**fogak és fog-sorok.**  
Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platínafogak, koronák és hidak, ugyancsak szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombások).  
**Schäffer Géza** vizsgázott fogtechnikus.  
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

## AZ IGAZ MAGYAR.

Örömmel látjuk, hogy a mai felfordult világban még nem halt ki a hazafias igaz, magyar érzés. Példa rá kedvelt lapjársunk a derék „Bácskai Hírlap”, amely minden önző, érdekeltségű, csupán saját lelkiismeretére hallgatva nyíltan hirdeti, hogy milyenek is kell az igaz magyarnak lennie.

Elsősorban is természetesen nem szabad, hogy keresztény legyen, másodsor nem szabad, hogy egy némaely izrajlita B. T. K.-ba ütköző kisdud cselekményeit szóvá tegye, mert aki ilyet cselekszik, az nem igaz magyar. „Az nem kevésbé lelkiismeretlen, mint az árdrágító koda.” „Az köntörfalasó álmagyar reakciós társaság, amely belső harcot szit.” „Az a vörös bolseviknél nem ártalmatlanabb a fekete álmagyar.”

A mindemelhető Bácskai Hírlapot emez színté (és nevelésnél gerombab) hazafias nyilatkozatra az indította, hogy lapunk több ízben szelöztetni próbálta az izrajlita árdrágító és tetemes számú visszaélők díszes névzerát. Lettek velünk csak azok az árdrágító és másféle mákvirágok keresztény vallásuk és irtunk volna róluk olyan formában mint az izrajlitákról, bezeg elmaradt volna a hazafias művelődés! A fajszeret nem inspirálta volna a derék Bácskai Hírlapot, illetve annak egyik eszlepos tagját hazafias kiruhására.

Derék Bácskai Hírlap - Hát hazafiatlanság az, ha kipellengérenik a szegény magyar népe ölésködő, csaló, árdrágító, élelmiszerhamisító, hadsereszallító és más kihágást, vétségét elkövető izr. egyé-

neket? Hazafiatlanság az, ha konkrét példákkal bizonyítják, hogy a zsidóság magyar részének (mert vannak tisztességesek is) kapzsisága és baszonlósága okozta a mai lehetetlen, egész az égig felhajtott árakat, amelyeket mindenki nyög, csak a konjunkturán meghízott és meggazdagodott derék izrajliták szem! Hazafiatlanság az, ha kipellengérenik a csaló pasztó vagy bakancszállító, a ki lelkiismeretlen haszonvágyból és kapzsiságból a vérző, küzdő katonáink pusztulását idézte elő?

Hát melyik most a hazafiatlanság derék „Bácskai Hírlap”? Az-e, ha egy tisztességes, becsületosnak ismert lap csupán fajszeretéből védőszárnyai alá veszi a gazságok elkövetőit és felekezeti izgatásokat szaglász a gonoszságok szelöztetésében, vagy az-e, ha egy másik szintén becsületos és tisztességes lap nyilvánosan kiperelja a háborus kereskedelem hiénáinak gerinctelen hátát? Vajjon melyik ellensége a hazának? A sok árdrágító-e vagy az, aki tiltakozik ellene? Vajjon melyik okoz több pusztítást? Az ország anyagi romlását előidéző sok kufár, vagy az eszterozója? Hát melyik itt a vörös belseviki?

Derék Bácskai Hírlap Engedjen meg néhány jó tanácsot. Ne csináljon magánérdekből országos érdeket. Ne azonosítsa a fajszeretét a hazaszeretettel. Főképp pedig ne keressen mindenütt felekezeti izgatást, különösen ott, ahol nincs. A keresztény sajtó aligha tehet arról, hogy a háborus visszaélők Mézes hitét követik és meg van győződve arról, hogy vannak becsületos zsidók is.

### A 6-os honvédek konyhakertészete.

— A zöldségfélék árusítására a várostól ingyenhelyet kérnek. —

A szabadkai 6-os honvéd gyalogezred parancsnoksága a legény-ség zöldségfélékkel való ellátására nagyobb konyhakertészetet létesített.

Ennek az életrevaló és gazdaságilag is fontos tervzetnek megvalósítása lehetővé tette azt, hogy a katonaság maga termelte a zöldségszükségletét, és ezáltal a szabadkai piacot is tehermentesítette.

Már magában ez a tény is nagyon elősegítette a lakosság zöldséggel való ellátását; de ha a most tervbe vett piaci árusítás sikerülni fog — amiben nincs ekünk kételkedni, — egy igazán dicséret illeti az ezred kiváló parancsnokságát.

Arról van ugyanis szó, hogy a 6-os honvédek konyhakertészete-nek a feleslegét a polgári lakosság részére maximális áron akarják árusítani és e célból a várostól ingyen piaci helyet kértek.

Az ügy most van elintézés alatt és reméljük, hogy a pénzügyi bizottság nem zárkozik el a kérés teljesítése elől, sanyival inkább, mert igazán mindenki érdeke volna, hogy végre-valahára a szabadkai piacon is lehetne maximális áron vásárolni.

Ennek az elismerésre méltó tervnek keresztülvitele kiragadná a nagyközönséget a piaci kofák és zöldségkereskedők uszora karmából.

### Ujfajta „lógósok”.

— „Tudatom, hogy sikerült orosz fogságból meglőgni.” —

Ausztriai hadtáp-postahivatala-inkról kedves táberi lapok érkeznek mostanában hazra. Ezeket az értesítéseket ujfajta „lógós” katonák küldik hozzátartozóiknak és ismerőseiknek.

Hogy milyenek ezek a lógósok, akik örömhíreket küldenek hazra, arról a következő lap szóljen, mely ma érkezett Szabadkára és amelyben büszkén írja az illető harci, hogy sikerült meglőgni a fogságból. Most már tehát vannak becsületos lógósok is, akik szegény

helyett dicsőséget hoznak ezre dükre. Ezért is történik az, hogy a legtöbb honvéd ezrednél a veszályos körülmények közt fogságukból megmenekülőket különféle elismerésben és jutalomban részesítik.

A szabadkai katona lapja különben így szól:

„Kedves Katim! Én hála Istennek, egészséges vagyok, amit viszont kívánok. Tudatom, hogy nekem sikerült orosz fogságból meglőgni és most itt vagyok Gali-

ciában a sekerciel-i lágerban. Nem tudom, meddig leszek itt, de bizonyára nem fogok sokáig itt maradni. Innen a káderhez megyek és a káderből fogok kapni egypár heti szabadságot. — Üdvözlétemet küldöm kedves szüleimnek is. János. A sekerciel „láger”, amelyről szó van a lapban, ugynevezett „hengertábor”, azaz Heimkehr-Lager, vagyis a hazatérők táborra, ahonnan sok bácskai fut irányítanak hazafelé. Adja Isten, hogy minél előbb itthon lehessenek valamennyien, akik a fogság keserű kenyerét eszik még mindig!

### Az új boltbér.

— Mit ér egy eredeti eszme? —

Egy szabómester, akit a viszonyok kistájereltak mostani üzlet-helyiségéből, egy szabadkai bérpalota tulajdonosához fordult, hogy áresem állé bolt-helyiségéből adjon neki bére egy megfelelőt.

A tulajdonos megautatta a helyiséget s arra a kérdésre, hogy mi a bolt bérösszege, így válaszolt:

— Eunek a boltnak a bére háboru előtt 5000 korona volt. Én a boltbért nem emeltem...

— S így...  
— S így azt kérdelem, hány öltözet ruhát esiaál ön 5000 koronáért?

— Háboru előtt nagyon finom szövetből 25 öf.

— Nos, válaszolt a háztulajdonos, ön esiaálni fog nekem 25 ruhát a boltbér fejében mert ugye, annak is kellett párhuzamosan emelkedni a ruha árával.

— Igen ám, vakarta a fejét a mester, de azelőtt egy ruha ára 70—140—200 korona volt, most pedig ezer korona. A szövet ára emelkedett, mert én azt most szerzem be.

— És út hozzá nyereséget is kétszerest. Tudom, azt akarja mondani, hogy a téglát régen szerzem régi árban, de az adék újak, frissek, most lének életbe, a fen-tartási költségek 500—1000 száza-lékkal nőttek, a megélhetés is nehezebb. Ezért én lakóimtól csak annyit követelek természetben, mint a boltbérért békéldőben adtak volna ruhát, cipőt, fehérneműt, szövetet, élelmiszert s ez lesz a bolt igazságos, megfelelő bére.  
A bérlek most gondolkoznak az új bérszabásról.



Hétfőn, kedden és szerdán a Phönix filmgyár nagyszerű újdonsága

### A csunya fiu

egy karriér története 4 felvonásban. Főszereplő B. MARTON ERZSI és KRAMMER LEOPOLD.

### Lifka moziban

Kedeti d. u. 5 ós este 8 órakor



Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

# NAPI HIREK.

## Órhelyen.

Éj van. Minden kábult álomba dől, Sötétség terjeng a hegyek felett. Girbe-görbe árok egy kis ablakán A kutatószem a sötétbe mered.

A kegyetlen, örült, véres nap után, A fáradtság mély csendet parancsolt. A sáros árokban mind elpihent már: Van, ki még fölkel, sok, ki már holt.

Egyik része álmában otthon jár, Többi között szemlét tart a halál... Az ér virraszt, csend honol a tájon, De fájó lelke nyugtot nem talál,

Mert sötétbe vesző nagy messzeségből Mintha gyereksírást hozna a szél... Veszeltye bámuló bus katonáinak Vértelen arcán a könny utrakél.

Olasz iront. *Kemény Simon.*

— **Április 11.** Az április 11-e nemzeti ünnep, annak emlékére, hogy V. Ferdinánd király az 1848-iki törvényeket április 11-én szentesítette. E napon a hivatalokban, iskolákban, törvényszékeken stb. szünetet tartanak. Maga a társadalom az ünnepet nem tartja meg.

— **Zichy és Prohászka püspökök kitüntetés.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király Zichy Gyula gróf pécsi és Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököknek a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Ludendorff 53 éves.** Az összes német lapok ezreinek kíváncságot fejezik ki Ludendorff tábornok főszállásmeister 53-ik születésnapja alkalmából.

— **Kitüntetés.** Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a bronz vitézségi érmet kapta Petkovics György népfelkelő hadnagy, a 6-os honvéd gyalogezredben.

— **Véglegesítés.** [Ladány Henrik detektívet Dr. Biró Károly polgármester állásában véglegesítette.

— **Névmagyarosítás.** Scheer Vilmos kereskedősege és Scheer György tanuló, zombori lakosok családi nevének „Szigeti” névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Bezárt kártyabarlang.** A legutóbbi kártyabarlangokkal kapcsolatosan a Lipótvárosi Társaság, mint a hazardjátékok egyik legveszedelmesebb fészke, tegnap este a fővárosi rendőrség a belügyminiszter rendelkezésére bezárta.

— **A cséplőgéptulajdonosok figyelmébe.** A közlélmészési miniszter 79900—1918. sz. alatt elrendelte, hogy a város területén a gőzcséplőgépek, továbbá a benzinnel, petróleummal, villamos vagy más motorikus erővel hajtott cséplőgépek, valamint a járgányos cséplőgépek az 1918. évi április 15-iki állapot szerint összeírassanak. Felhívja a polgármester a cséplőgéptulajdonosokat, hogy cséplőgépeiket 1918. évi április 16—20. napjain a városházán, félelelet 15. szám alatt, az ezzel megbízott Raczkó Mihály köztisztviselési felügyelőnél okvetlenül jelentésük be. A gőzkazán használati engedélyt, a motorok és járgányok leírását, valamint a gépezelő és fűtő vizsgálati bizonyítványát hozzák magukkal.

— **A Közös Legfőbb Számvevőszék jubileuma.** Az 1867-iki kiegyezés után a közös minisztériumok pénzközelésének ellenőrzésére hivatott Közös Legfőbb Számvevőszék most ünnepi főnnállásának 50 éves jubileumát. Ebből az alkalomból a király melegenhangu leiratot intézett báró Plenerhez, a számszék elnökéhez, mely leiratban a testület tevékenységét és ennek eredményeit különös nyomatékkal kiemeli. Báró Plener elnöknek pedig a Lipót-rend nagykeresztjéhez a gyémántokat adományozta.

— **A régi szalmakalap tisztítása.** Világosszínű, hápiszkelődött szalmakalapokat csak egy kis szalmakalappal és szappannal mosunk, még pedig erős száru kis kefével. Legelőszerebb a szalmakalapot asztalra kiteríteni és a mosást úgy elvégezni. Lehetőleg arra ügyeljünk, hogy a kefével a fonásmentében dörzsöljük a szalmakalapot, azután jól öblítsük le és hagyjuk megszáradni, még pedig úgy, hogy száraz kendővel még mindig az asztalra vagy más lapos tárgyon kiterítve addig dörzsöljük, míg a nedvet kivittük. — Ha a szalmakalapot az előirt módon ki-mosjuk, azután kivassaljuk. A vasalást úgy eszközöljük, hogy vesszünk egy száraz kendőt, azt a kalapra fektetjük, miáltal elejét vesszük annak, hogy a szalmakalap megperkedjék.

— **Meghaltak:** özv. Crakovics Balázsné Ferkovics Terézia 62 éves, Hampelics Mihály 5 éves, Granyák Erzsébet 2 éves, Rostás György 80 éves, Bocnyák József 27 napos, Losonczy István 36 éves, Turanov Sándor 20 éves, Dolanok Károlyné Szabó Viktória 78 éves, Pfeifer Ilona 1 napos.

— **Dohányáru, mint halottszállítmány.** Egy hihetetlenül hangzó esetet jelentenek Pécsről: A pécsi pályaudvarra, sőt a címzetthez minden hiány nélkül érkezett meg a debreceni dohánygyárból egy közel 50 métermázsasúlyú dohányküldemény, mely a Pécs környékén elhelyezett besnyák-hercegevinai katonaság között került szétosztásra. Kutatták, firtatták, miként került el a professzionátus vasuti tolvajok figyelmét ez a nagyobb dohányszállítmány és kiderült a feladó gyár ravaszága. A küldeményt feltűnően mint hulluszállítmányt jelölték meg és ennek megdörmölgésére az alkalmi vasuti tolvajok nem vállalkoztak.

— **Uzsora a szőlőkötöző anyaggal.** Minden szőlő gazda előtt ismeretes az a féktelen árdragítás amit a szőlőkötöző anyaggal üznek. Ennek orvoslására a Honföldi Szőlőgazdák Országos Egyesülete a földművelésügyi miniszterhez feltérjesztést intézett, amelyben kéri, hogy a miniszter rendelkezésére álló szőlőkötöző anyagokat vegyék zár alá és a rézgálic kiosztás mintájára hatóságilag osztassa ki a szőlőgazdák között. Rámutatnak arra, hogy a szőlőtermést a kötöző anyagok úzerkedésével pusztulásnak teszik ki a lelkiismeretlen árdragítók és áruhalmazók Raffia és imperegnaált papírszerga teljesen eltűnt a piacról, a kender körfonalat pedig egyes kereskedők 40 fillérért adják méterenként. Így egy hold szőlőre a kötöző anyag 400 koronába kerül. Ezek csak a tavalyi árak is a tiszteresét teszik ki. Csak a kormány erélyes

intézkedése mentheti meg a szőlőket a pusztulástól.

— **A villamosság monopólium lesz.** A kereskedelmi miniszter megbízásából új villamossági törvény készül. Az új törvénytervezet alapelveire nézve már teljesen kialakult a felfogás amennyiben az új törvényt előkészítő bizottság a villamosság állami monopóliumát tervezi. A tervezet a nagy elektromos művek jövőjét akarja biztosítani és a 260 magyar villamostelep egy részét az azal az érve- lással, hogy főnnállásuk szanpa- sarlatot jelent, megszüntetni kívánja. Az újabb telepek létesítését állami kezéjzáruláshoz fogják kötni.

— **Légy erős! Kőnn József: Légy Erős!** című könyve hadba- venuló ifjainknak lelkesítő, bér- máláshoz járulóknak erősítő, az istolából a világba kilépő ifjak- nak lélekmentő munka. — Minden ifju szereze meg! Adjuk tovább ismerőseinknek! Aki teheti, vegye meg tömegesen ajándék gyanánt ifju barátainak. Kevés jelszóval üznek oly sok visszaélést, mint a modern nevelők kungoztatta nemi fölvilágosítással. E jelszó helytelen alkalmazásával oly könnyeket, olvasmányokat, előadásokat, taná- cokat és útmutatásokat nyújtanak az ifjuságnak, melyek képesek ki- ölni a szeméremérzést, a tiszta- ságnak a legfőbb éret; alkalmaz- nak felkelteni vagy fölkerébeztolni a nemi ösztönöket és szenvedélye- ket, de semmi erőt nem nyújta- nak a nemi kionsapongások kerülé- sére és leküzdésére. Katholikus irók gyakran hibásnak e téren: vagy semmit, vagy tulsokat mon- danak. Véleményünk szerint Kőnn József fiatal kora dacára már is neves ifjusági író, eltalálta, ho- gyan kell e kérdést érett ifjuság számára fölírni, hogy se sokat se keveset ne mondjunk. Ebben a kis könyvben, „Légy erős!” meg van mondva világosan, egyszerű- en, de meleg, szívhezszóló nyel- ven minden, amit nagy nyilvá- nosság előtt e kérdéstről irni és mondani lehet. Kapható minden könyvkereskedésben. Ára 1 K.

.....

## Színház.

— **Sugár Gyula a „Legénybucsu”-ban.** Csütörtökön ismét Sugár Gyula a szegedi színház művésze vendégszerepel színházunkban Strauss Oszkár nagyhatású operettjében a „Legénybucsu”-ban lép fel Ötting- hauser báró szerepében. A darab többi főszereplő ezuttal is Révész Ilonka, Holdy Juci, Rónai, Rome- te, Komlós, Kürti és Garai lesz- nek.

— **„Csárdáskirályné” huszenötöd- ször.** Hétfőn este ünnep lesz szin- házunkban. Ez este lesz ugyanis a „Csárdáskirályné”-nak, ennek a gyönyörű muzsikájú nagy operett- nek 25-ik jubiláris előadása, amely előreláthatólag meleg ünneplés kö- zött fog lefolyni. Ünnepe lesz ez a jubiláris előadás színházunknak, mert a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy egy darab különösen vidéken, úgy érje el 25-ik előadását, mint a „Csárdá- skirályné”, hogy összes előadásai az elsőttől az utolsóig táblás ház- k előtt folytak le. A címszerepet ezen az előadáson ismét Révész Ilonka fogja játszani, aki kreálta

ezt a szerepet annak idején. Stari szerepét ezuttal is Szebeny Mar- git játssa, a férfiak közül a fő- szereplők szintén a régiak lesznek.

— **„Vandergold kisasszony” bemu- tatója.** Pénteken mutatja be szin- társulatunk Rényi Aladár nagysze- rá operettjét a „Vandergold kis- asszony”-t. A „Vandergold kisasz- szony” pompás zenéje mellett el- sérendű szöveggel is rendelkezik. A címszerepet Révész Ilonka fog- ja játszani. Kitűnő szerepet ját- szik a darabban Holdy Juci is. A férfiak közül Komlós, Rónai, Ti- ber, Kürti, Torma jutottak kitűnő szerepekhez. Jegyeket a „Vander- gold kisasszony” előadásaira már lehet előre váltani színházi pénz- tárnál.

## Színházi műsor:

Szerdán új bérlet kezdete A. bérletben „Legénybucsu” nagy- operett. Csütörtökön B. bérletben „Stam- bul rózsája” nagyoperett. Szombaton délután ifjusági elő- adásul „A képzelt beteg” vígjáték. Szombaton este B. bérletben másodszer „Vandergold kisasszony” operett. Pénteken A. bérletben itt elő- ször „Vandergold kisasszony” ope- rett.

A városi színházban az estéli elő- adások pontosan fél 8, a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdőd- nek.

## Amerika segítségéért könyörög Olaszország.

Bécs, április 10. A Zürich, Tagesanzeiger olaszországi levelezője azt jelenti, hogy Orlando miniszterelnök a mult napokban Angliától és Amerikától segítségéért kö- nyörög. Az amerikai nagy- vetségen az elmúlt héten diszlakoma volt s ezt az al- kalmat az olasz miniszterel- nök arra használta fel, hogy himnuszokat zengjen Wilson- ról és Amerikáról s valóság- gal rimázkodott, hogy az Egyesült-Államok küldjenek amerikai csapatokat az olasz- frontra, amire - mondta Or- landó - már az olasz nép hangulata miatt is okvetlen szükséges.

Szerkesztő: BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Kávéházakban kérje a

„Délvidék”-et.

## Közgazdaság.

**A kifőzött borseprő értékesítése.** Seprőből az idén különösen nagy mennyiségek kerülnek feldolgozásra. Ezzel kapcsolatban nem lehet eléggé hangsúlyozni a seprőben levő borkősav kitermelésének jóval melegebbét. A folyékony borseprőben körülbelül 5%, szárazban körülbelül 20% borkő van, mely a mai nyersanyagárak mellett 37—38, illetőleg 140—150 K árak felel meg métermázsánként. A kitermelési költségek pedig oly csekélyek, hogy az mindenkor kifizeti magát. A kitermelés a következő módon történhetik. A kifőzött seprőt akár folyékony, akár préselt, (mely a főzés előtt ugyanis fel lesz higitva) a főzőkészülékből kádba gyűjtjük s állni hagyjuk a teljes lehülés után még vagy 24 óráig, hogy az oldott állapotban levő borkő kikristályosodjék és leülepedjék; ezután a felül összegyűlt levét leöntjük. A vizsamaradt sűrű anyag tartalmazza a borkövet teljes mennyiségben s mint borkősavgyártási nyersanyag, ilyen formában is értékesíthető. Igen kellemetlen tulajdonsága azonban a borkőnek, hogy nedves állapotban rendkívül gyorsan elpusztul s ha a kifőzött anyag penészedését meg nem akadályozzuk, akkor legkésőbb egy két hét múlva a borkő utolsó nyoma is eltűnik. Ennek megakadályozása végett az anyagot feltétlenül konzerválni kell. A konzerválás legegyszerűbb módja a szárítás, melynek előnye, hogy az anyag szállíthatóságát is nagy mértékben megkönnyíti. Ahol azonban mesterséges szárítóberendezés nincs, ott az anyagot nedvesen kell konzerválni. Ez legegyszerűbben formalinnal való keverés útján történhet, oly módon, hogy a kifőzött és leülepedt anyaghoz hektoliterenként 20 kb 40%-os formalint keverünk s annak elpárolgását a kád lefödésével megakadályozzuk. Ily módon a kifőzött borseprő borkőtartalma jelentősebb csökkenése nélkül 2—3 hónapig is eltartható. De ennek dacára is ajánlatos azt a lehető legrövidebb idő alatt megszáritani, mely művelet szárítóberendezés hiányában a napon is elvégezhető.

Egy jókarban levő, két kerékű

## hintó eladó.

Megtekinthető Vörösmarty-u. 45. sz. a.

## Értesítés!

Tisztelettel értesítem úgy a helybeli valamint az utazó közönséget hogy nálama izletes jó polgári éttermet nyitottam és jó italokrol gondoskedtem. Hetenkint egyszer jó halpaprikás.

Tisztelettel Özv. Csikmák Istvánné tulajdonos. Royal-szálloda épület Zenta.

Szöllőkötözéshez és csomagoláshoz

## papir-spárga

megrendelhető, Pázmány-utca 34. A kapu alatt.

## Borpárlat

fejtett borból, égetett pálika minden mennyiségben kapható. **Schorr Ottó szeszárú nagykereskedő**  
S Z E G E D E N.

## Likőrök

nagy választékban  
jutányos áron  
Klein Géza cégnél  
Szabadka.  
Bercsényi-u. 5.

## A világiatási rendelet

határozatait a fényhatás  
csökkenése nélkül csakis

## Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40,  
60 wat fogyasztású

## Tungsram-lámpákat.

## Műtermemben

a legszebb kivitelben készítek: reprodukciót, nagyításokat, kisebbítéseket, másolatokat, diapositivákat, retusálást és amatőr felvételek kidolgozását jutányosan.

**Sulyok Laura**  
fényképész.

(A barátok temploma mellett.)

Ajánlom az ép most beérkezett, kipróbált garantált legmagasabb fokú, esiraképeséggel bíró fajtisza és fajzemes káposzta- és kalarábmagvakat, a következő fajokból:

## Bulgár óriás késői káposzta.

Elismert legjobb téli káposztafaj.

1 kiló 400.— korona.

Nagyobb szükségletnél külön levélbeli ajánlat

## Késői kék Goliath-kalaráb.

1 kiló 700.— korona.

Vetés- és szükséglet káposztánál kat. holdanként 1/2 kiló, kalarábnál 3/4 kiló.

Téli használatra mindkét fészékfajta április közepétől május végéig vetendő el és júniusban állandó helyére ültetendő, őszig tökéletesen kifejlesztek és a legjobb természetű eredményt adják. Korábbi vetésnél illetve kiültetésnél a káposzta túlfajlik és kirepedezik, a kalaráb pedig előcsúsz.

A várható természetű eredmény kat. holdanként káposztánál 250 mázsa, eladási ár a 40 kor. 10,000 korona, kalarábnál 200 mázsa, eladási ár a 60 korona 12,000 bruttó bevétele.

Műhle Árpád udvari szállító nagykereskedő Temesvár

## Viszketegséget, sümürt, rühöt

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCHE-féle eredeti törv. védett „SKABOFORM — BARNAZSIR.”

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétos dr. Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 230 korona, nagy tégely 4 K, családi adag 11 korona.

Szabadka és vidéke részére főraktár:

**DECSY GYULA**

„Szent Terézia” városi gyógyszerár I. kör Deák-utca. (Kis kápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljétek!

## ELKELT!

E hirdetés csak a földhírtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!

A Jászapáti Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágymegyében levő zálog- és nagydorziadai birtokok elkeltek. Az eladást a tulajdonos pénzügyi megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámvállalata Debrecen — közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel úgy az eladó, mint a vevő legteljesebb megelégedésére.

E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség-előleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapított 1900-ban.

IZLÉSES ÉS OLCÓS ÜZLETI LEVÉL-  
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

**SZENT ANTAL**  
KÖNYVNYOMDÁBAN  
SZEREZHETŐK BE

## NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemzárásos-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utólrhajóten olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzők. Gyászkalapok minden árban. Atalakítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyancsak szőrmében is a legdivatesebb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

## Veszünk a legmagasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVERET

regényeket, régi újságpapirt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papirtól készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenként.

Családi és tábori levelezésre 100 papirt és 100 boríték 5 kor. Pálóczi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill. 16l. 20 fill. igen nagy választék, viszontelárusítók részére papírok, írészerek kaphatók.

## Lipsitz és Lampel

könyv-, írészerek és papírkereskedése

Szabadka, Rudics-utca.

Telefon 604 sz.

Egy jó házból való fiút

nyomdász-  
tanoncnak  
fizetéssel felvesz a  
SZENT ANTAL nyomda

## MENETREND

Budapestre ér.	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		12:24
		4:12
Budapestre ind.	délután	10:15*
	délután	1:55
	éjjel	11:53
		4:47
Zomborból ér.	délután	10:09*
	éjjel	10:11
Zomborra ind.	éjjel	3:14*
		5:28
Ujvidékről ér.	délután	7:46
	délután	1:21
	éjjel	10:58
Ujvidékre ind.	délután	1:44
	éjjel	8:26*
		4:26
Szegedről ér.	délután	12:42
	éjjel	8:06
Szegedre ind.	délután	1:30
	éjjel	12:06
Cservenka—Gombosról ér.	éjjel	8:57
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel	4:42
Zentáról ér.		1:05
Zentára ind.		4:38
Bajáról ér.	délután	9:02
	éjjel	9:26
Bajára ind.		7:00
		5:05
Báosalmásról ér.	délután	7:45

A \*-gal jelzettek gyorsvonatok.  
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig